

Мікуляк К. А.
*Асистент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна
kateryna.mikulyak@gmail.com*

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Проаналізовано особливості конкурентоспроможності вітчизняних банківських установ, наведено фактори конкурентоспроможності у межах трансформації фінансової системи, досліджено інструменти, які дозволять посилити конкурентну позицію у перспективі, запропоновано напрями подолання проблем розвитку банківської системи України.

Ключові слова: конкурентоспроможність, стратегія, фактори впливу, трансформація, фінансова система.

В умовах фінансової та політичної нестабільності функціонування банківських установ знаходиться в зоні підвищеного ризику, що, в свою чергу вимагає забезпечення та підтримки їх фінансової стійкості, вибору раціонального варіанта розміщення ресурсів, потребує застосування комплексного підходу до розробки системних заходів організації банківської діяльності, гармонійне поєднання яких забезпечує конкурентоспроможність банківських установ в процесі трансформації фінансової системи.

З посиленням політичної, економічної, соціальної нестабільності спостерігається стрімке зростання інтересу з боку науковців до теоретичного обґрунтування забезпечення конкурентоспроможності банківських установ, що дозволяє останнім здійснювати успішну діяльність та посилювати конкурентні позиції на ринку фінансових послуг. Особливу увагу розгляду конкурентних переваг як засобу забезпечення ефективної діяльності приділяють вчені, серед яких: Ю. О. Заруба [1], В. В. Коваленко [2], В. Міщенко [3], І. В. Сало [5] та ін. Проте, в умовах трансформації як фінансової, так і банківської системи, існує постійна потреба дослідження факторів впливу на конкурентоспроможність.

Показник конкурентоспроможності для будь-якої банківської установи являє собою підсумок роботи її служб та підрозділів, а також реакцію на зміну зовнішніх факторів впливу [1].

Основною метою діяльності банківської установи є досягнення економічного ефекту, отже, критерій прибутковості в абсолютному і відносному виразі може бути використано для оцінки її конкурентної позиції на фінансовому ринку. Але в моменти політичної, економічної та соціальної кризи існує загроза отримати негативний фінансовий результат. У даному випадку необхідним інструментом налагодження діяльності виступає розроблення ефективної системи, які відображає успішність її функціонування в процесі набуття, утримання та розширення ринкових позицій, що передбачає здатність банківської установи забезпечувати відповідність власних послуг запитам споживачів та протистояти негативному впливу зовнішнього середовища [3].

Запорукою виживання і стабільності банківської установи у будь-яких економічних умовах є забезпечення її ефективної діяльності та фінансової стійкості [5]. Ефективне управління фінансовою стійкістю викликає необхідність подальшого розвитку теоретичних уявлень і методологічного інструментарію для оцінки фінансових закономірностей розвитку у процесі трансформації фінансової системи.

Загальноприйнятим є підвищення конкурентоспроможності шляхом змін за напрямками: постійне розширення сітки структурних підрозділів і додаткових офісів; використання сучасних банківських технологій, що зможуть забезпечити безпеку та надійність інформаційних систем; розробка і впровадження нової ідеології роботи з клієнтами, що базується на використанні новітніх технологій з індивідуальним підходом до кожного клієнта; пошук ефективних шляхів роботи з клієнтами та підвищення якості обслуговування.

Факторами конкурентоспроможності з позиції трансформації фінансової системи є: інтернаціоналізація (участь у міжнародній торгівлі та інвестиціях); людські ресурси (доступність і кваліфікація); уряд (якість державної політики, спрямованої на досягнення конкурентоспроможності); внутрішня політика; інфраструктура (спроможність обслуговувати бізнес); наука і технологія (потенціал використання науково-дослідницьких, дослідних і конструкторських

розробок); менеджмент (якість управління, поєднання економічних і соціальних цілей); фінанси (ринки капіталів та якість фінансових послуг) [3].

Задля мінімізації кризових ситуацій у банківській системі України та посилення конкурентних переваг, необхідно прийняти низку заходів впливу, які б допомогли уникнути дисбалансів банківського сектора, серед яких: приведення ринкового курсу гривні до офіційного та утримання в подальшому незначного розриву між ними; забезпечення достатньої ліквідності окремих комерційних банків та банківської системи в цілому, шляхом здійснення рефінансування банківських установ у значних обсягах та посилення норм обов'язкового резервування за кредитуванням в іноземній валюті. Великої уваги потребує низький рівень капіталізації комерційних банків, підвищення якої сприятиме зростанню конкурентоспроможності і створення в країні банківської системи світового рівня.

Список використаних джерел:

1. Заруба Ю. О. Конкурентоспроможність комерційного банку / Ю. О. Заруба // Фінанси України. – 2011. – № 2. – С. 2-23.
2. Коваленко В. В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України / В. В. Коваленко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 12. – С. 445-449.
3. Міщенко В. Капіталізація банківської системи України: сьогодення та перспективи / В. Міщенко // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 8. – С. 11-17.
4. Пацера М. Міжнародна банківська конкуренція: погляд науковців / М. Пацера // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 7. – С. 31-33.
5. Сало І. В. Система управління конкурентоспроможністю банку / І. В. Сало // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 5. – С. 279-285.

K. Mikulyak. Competitiveness of banking institutions of ukraine in conditions of transformation of the financial system

Summary

The paper analyzes the peculiarities of the competitiveness of domestic banking institutions, presents the factors of competitiveness within the framework of the transformation of the financial system, explores the tools that will strengthen the competitive position in the future, suggest ways to overcome the problems of the development of the banking system of Ukraine.

Key words: competitiveness, strategy, factors of influence, transformation, financial system.